

MARRUM 1940-1945

INFORMATIE OVER OMGEKOMENEN DIE GEBOREN ZIJN IN MARRUM MAAR ER TIJDENS DE BEZETTING NIET MEER WOONDEN:

Pier Smits *17-07-1886 Marrum † 02-09-1942 Ruhrort (Dsl)

Pier Smits was zoon van Jurjen Jilderts Smits, turfschipper, en Baatje Piers Slager. Pier was zelf matroos. Tijdens een geallieerde luchtaanval is Pier gedood door een granaatsplinter.

Oorspronkelijk is hij begraven te Duisburg-Wanheimer. Herbegraven op 16 juni 1955 op het Nederlandse ereveld Stoffeler Friedhof te Düsseldorf - Oberblick(Dsl).

(bron: www.eenlaatstesaluut.nl)

Pieter Jan Smit *04-08-1920 Marrum †30-08-1943 Spergau (Landkreis Merseburg)

Pieter Jan Smit werd geboren in Marrum maar woonde in Hallum tijdens de Duitse bezetting. De 22-jarige metaalbewerker van de firma F.K. Oreel werd in het voorjaar van 1943 als dwangarbeider naar Duitsland gestuurd. Van hem is bekend dat hij twee maal heeft geweigerd 's zondags te werken in de fabriek te Spergau. Op 24 december 1943 kwam het bericht uit Duitsland dat Smit op 30 augustus in Spergau was overleden. Na de oorlog werd hij herbegraven op de begraafplaats in Hallum. Pieter Smit was de zoon van Jan Smit en Sijke Steensma.

(De informatie over Pieter Jan Smit is voornamelijk afkomstig van:

<http://www.4en5mei.nl/herinneren/oorlogsmonumenten/monument-en-zoeken/oorlogsmonument/2059>)

De foto van zijn grafsteen is afkomstig van graftombe.nl.

In totaal kwamen circa 8.500 Nederlanders om door de *Arbeitseinsatz* in Duitsland.

Sijtske Beukenkamp *02-07-1911 Marrum †12-03-1945 Bergum (nu: Burgum)

Sijtske Beukenkamp woonde in Bergum. Ze was dochter van Pieter Cornelis Beukenkamp, schoolhoofd in Marrum, en Jantje Teitsma. Tijdens de April-Meistaking 1943 losten de inzittenden van twee Duitse auto's, leden van het derde bataljon van het 28ste politieregiment Todt van de Grüne Polizei, op de middag van 3 mei op een kruispunt in het centrum van Bergum schoten op de straatstenen. Het bataljon, dat bestond uit Volksduitse Oekraïners en nogal wat Kroaten, was belast geweest met het bewaken van de orde in en rond de Oekraïense plaats Poltava. De Grünen waren kort daarvoor overgeplaatst naar Assen om wat bij te komen van de oorlogsinspanningen. „Het was, kortom een gevaarlijke, ruige meute", concludeerde de Leeuwarder Courant in een artikel (24 april 1993). De kogels waren alle kanten geketst. Een ervan raakte Sijtske Beukenkamp die ramen aan het schoonmaken was. Ze overleed ruim 22 maanden later aan de nooit geheelde verwondingen. Daarmee was ze één van de circa 30.000 Nederlandse burgerslachtoffers voor oorlogshandelingen. (Deze informatie is afkomstig van: www.wo2slachtoffers.nl en www.eenlaatstesaluut.nl.)

Jan Slim *13-02-1892 Marrum †06-11-1944 Utrecht

Jan Slim was de zoon van Jan Cornelis Slim, boer te Marrum, en Antje Jans Hoogland. Hij werd leraar Frans aan de Rijks HBS in Sneek. Na het overlijden binnen enkele jaren van zijn vrouw en zijn dochter werd hij met geestelijke problemen opgenomen in een instelling in Utrecht. Bron: <http://wc.rootsweb.ancestry.com/cgi-bin/igm.cgi?op=GET&db=phakze&id=I1773> Volgens deze bron en ook volgens www.eenlaatstesaluut.nl is hij daar bij een bombardement omgekomen, maar volgens andere bronnen (o.a.

http://nl.wikipedia.org/wiki/Nederlanders_ge%C3%ABxecuteerd_tijdens_de_Duitse_bezetting) is hij door de Duitse bezetter geëxecuteerd op 6 november 1944 in Utrecht. Hij was 52 jaar.

Hendrik Wybo Willem ter Haar Romenij *10-10-1882 Marrum †19-10-1944 Samarang

Hendrik ter Haar Romenij is zoon van de predikant Hendrik Joannes ter Haar Romenij, die een aantal jaren in Marrum werkzaam is, en Maria Catharina Huber. Hendrik wordt werkzaam als planter in Nederlands Indië. Tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt hij door de Japanse bezetters geïnterneerd in kamp Bangkong in Semarang. Daar is hij op 19 oktober 1944 overleden, 62 jaar oud. Hij is begraven op het Nederlands ereveld Kalibanteng te Samarang, één van de naar schatting 13.000 – 16.000 in Indonesië geïnterneerde burgers die omkwamen. (bron: <http://srs.ogs.nl/slachtoffer/56409/hendrik-wijbo-willem-ter-haar-romenij/>)

Jan Faber *15-10-1914 Marrum †08-05-1945 Luckenwalde (Dsl)

Anders dan de anderen uit Marrum die omkwamen tijdens de Tweede Wereldoorlog, sneuvelde Jan Faber in dienst van de vijand. Jan Faber was postbode en woonde in Leeuwarden. Hij was getrouwd met Antje Montenberg. Hij werd op 9 december 1942 van de basisadministratie Leeuwarden afgevoerd wegens vertrek naar Duitsland. Hij was SS-Unterscharführer. Aan het eind van de oorlog raakte hij zwaar gewond bij de laatste slag om Berlijn en kon gewond vluchten richting de Elbe, waar de Amerikanen zaten. Daar kwam hij in Stalag IV (krijgsgevangenenkamp) terecht bij Luckenwalde. Drie dagen na de bevrijding van Nederland stierf hij daar. Later is hij herbegraven op de Waldfriedhof te Halbe (Dsl). (Bron: www.eenlaatstesaluut.nl)

In totaal kwamen naar schatting 4.000-6.000 Nederlanders om die vrijwillig in Duitse krijgsdienst waren.

Jan Faber was de zoon van Jacob Faber, politieagent, en Tjitske Wagenaar.

In het nationaal archief zijn brieven van de oostfrontsoldaat Jan Faber(1914-1945) aan zijn familie opgenomen

(<http://www.gahetna.nl/collectie/archief/inventaris/index/eaidid/2.22.17/inventarisnr/54/level/file>).

Aan de hand van de brieven heeft Onno Hoekmeijer, een oomzegger van Jan Faber, het verhaal geschreven 'Leeuwarden, Leningrad, Luckenwalde', brieven van het Oostfront. Zo is het verhaal opgenomen in een bundel van 4 onder de titel Verborgene oorlogsjaren (uitgegeven in eigen beheer).

Jacob Smits * 25 april 1891 Marrum †01-04-1949 Groningen

Jacob Smits was veehouder in Lettelbert bij Leek in Groningen en lid van het verzet. Hij is bijna vier jaar na de oorlog op 57-jarige leeftijd overleden maar volgens het Gronings archief was het overlijden het gevolg van verwondingen die hij tijdens de oorlog had opgelopen.

Jacob Smits was actief in het verzet. Hij herbergde onderduikers waaronder piloten en bracht onderduikers naar adressen. Op 23 december 1944 kwam verzetsstrijder Evert Aukema bij hem omdat hij een veilige plek zocht voor zichzelf. Dezelfde dag nog deden de bezetters er een inval waarbij ook Jacob Smits werd gearresteerd. Hij zat tijdens de laatste periode van de oorlog gevangen in Norg en Wilhelmshafen. Op 18 april 1945 kwam hij weer vrij maar hij zou de blijvende gevolgen van de gevangenschap na de oorlog met zich mee dragen. Uiteindelijk overleed hij op 1 april 1949. (bron:

<http://www.archieven.nl/nl/zoeken?mivast=0&mizig=210&miadt=5&miaet=1&micode=2183&minr=1183552&miview=inv2&milang=nl>)

Jacob Smits was de zoon van de Marrumers Sake Jans Smits en Antje Jacobs Braak. Hij was getrouwd met Seaske Vellinga, eveneens afkomstig uit Marrum.